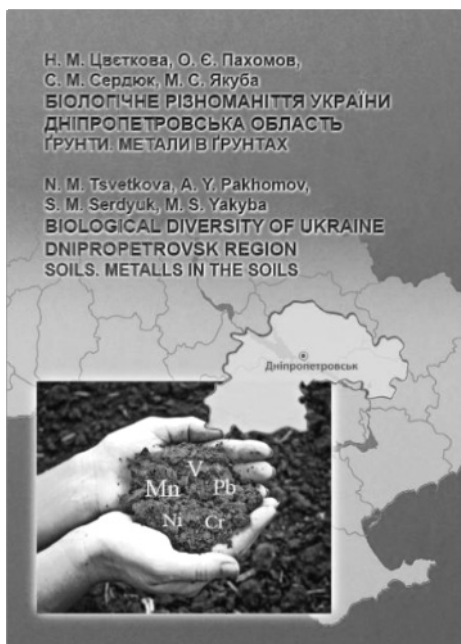


## ГРУНТОВНО ПРО ГРУНТИ Й НЕ ТІЛЬКИ



*Біологічне різноманіття України.  
Дніпропетровська область. Ґрунти. Метали в  
ґрунтах / Н.М. Цветкова, О.Є. Пахомов,  
С.М. Сердюк, М.С. Якуба ; під заг. ред. проф.  
Н.М. Цветкової. – Дніпропетровськ : Ліра, 2016. –  
180 с.*

Україна володіє високородючими ґрунтами, серед яких 67% належить чорноземам. За показниками якості ґрунтового покриву наша держава займає провідне місце у світі, виходячи з чого вона повинна посідати чільне місце серед найрозвиненіших країн. Проте на заваді цьому на сучасному етапі розвитку України в цілому та її окремих регіонів, зокрема Дніпропетровщини, постає низка невирішених соціальних, земельно-правових, екологічних та землеробських проблем.

Раціональне використання ґрунтів, особливо в умовах інтенсифікації землеробства, потребує використання всебічних поглиблених і змістовних знань ґрунтів та законів, що зумовлюють їх функціонування та еволюцію.

У монографії «Біологічне різноманіття України. Дніпропетровська область. Ґрунти. Метали в ґрунтах», укладеній Цветковою Н.М., Пахомовим О.Є., Сердюком С.М., Якубою М.С., представлено фізико-географічну та екологічну специфіку Дніпропетровської області та її адміністративне районування. Розкрито еколого-субстантивну класифікацію ґрунтового покриву та структуру земельного фонду Дніпропетровщини. Проаналізовано умови формування різноманіття ґрунтів області, їх вплив на вміст та розподіл металів у ґрунтах.

У представлений роботі надано інформацію, отриману в Комплексній експедиції ДНУ з вивчення лісів степової зони України, про ґрунти Дніпропетровської області та метали у них, узгоджено наявні дані з тими факторами, властивостями і процесами, які зумовлюють поширення Ti, Pb, Cu, Mn, V, Cr, Ni, Mo, Zn, Fe, Cd у ґрунтах у природних умовах та під впливом діяльності людини. У ґрунтах Дніпропетровської області досліджувалися вміст та розподіл слідових елементів I, II та III категорій небезпеки (Pb, Cd, Cr, Ni, Cu, Mn, Ti, V, Mo, Zn). Представлено властивості, концентрації та розподіл

металів Ti, Mn, Cr, Ni, Mo, V, Zn, Cu, Fe, Pb, Cd у ґрунтах та ґрунтовірних породах Дніпропетровської області. Особливу увагу приділено поширенню хімічних елементів у природних ґрунтах привододільно-балкового та долинно-терасового ландшафтів, а також зональним ґрунтам – чорноземам звичайним та антропогенно зміненим ґрунтам мегаполісу.

На підставі отриманих даних запропоновано методи рекультивації ґрунтів, забруднених зазначеними важкими металами. Представлено достовірну інформацію про вміст та поширення металів (валова та рухома форма) у головних типах ґрунтів Дніпропетровської області та визначено вплив на них екологічних властивостей ґрунтів і антропогенного фактору. Усі ґрунти Дніпропетровської області для виявлення концентрації та міграції металів поділено на дві групи: природні та антропогенно-змінені. Генезис природних ґрунтів визначається п'ятьма основними ґрунтоутворюючими факторами (рельєф, ґрунтоутворююча материнська порода, клімат, час, упродовж якого утворюється ґрунт, тваринний і рослинний світ) і відносно незначним впливом антропогенного, водночас антропогенно-змінені ґрунти – ґрунти, які знаходяться під дією природних факторів і зазнають інтенсивного впливу антропогенного фактора.

Робота належно оформлена, ілюстрована 10 рисунками та 64 таблицями; список використаної літератури складає 319 джерел.

Матеріали монографії будуть корисними для наукових співробітників, працівників природоохоронних та аграрних організацій, спеціалістів у галузі екології та біології, викладачів, аспірантів та студентів вищих і середніх навчальних закладів.

*Л.Д. Орлова*